

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

בס"ד • א תשרי ה'תשפ"ו ראש השנה - יום הכיפורים • גליון 1527 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת החג: ירושלים 18:00 ת"א 18:18 חיפה 18:10 ב"ש 18:16
צאת החג: ירושלים 19:10 ת"א 19:12 חיפה 19:11 ב"ש 19:12

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

וזרקתי עליכם מים טהורים

עשרת ימי התשובה שבין ראש השנה ליום הכיפורים יש בהם סגולה מיוחדת - תשובת היחיד בימים הללו נחשבת כתשובת הציבור. כדברי הרמב"ם: "אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת ימי תשובה, היא יפה ביותר ומתקבלת מיד - במה דברים אמורים? ביחיד. אבל ציבור, כל זמן שעושין תשובה וצועקים בלב שלם הן נענין" (הל' תשובה פ"ב ו). לכן "נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצוות... ולהתוודות כמה וכמה פעמים בסליחות ובפרט ביום הכיפורים (שם פ"ג, ד).

על הימים הללו אפשר לומר: "אדם מקדש עצמו מעט - מקדשים אותו הרבה. מקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מלמעלה" (יומא לט א). דהיינו, ישנה סייעתא דשמיא מיוחדת בימים הללו להיטהר ולהתקדש, ובלשוננו: בימים הללו נפתח לנו חלון הזדמנויות כפי שנאמר "דרשו ד' בהמצאו בקשוהו בהיותו קרוב" (ישעיה נה).

חז"ל מביאים את נבל הכרמלי כדוגמא לאדם שנפתחה לו הזדמנות לעשות תשובה בימי התשובה ולא ניצל אותה "ויהי כעשרת הימים ויגף ה' את נבל" (רה"ש יח א). אפילו נבל - כשמו כן הוא, שהיה כפוי טובה - דחו את עונשו בעשרת ימי תשובה, אולי יעשה תשובה. מכאן אנו למדים עד כמה כוחם וסגולתם של עשרת ימי התשובה, שאפילו הנבלים יש להם אפשרות לתקן את עצמם.

נכון לעכשיו, בעשרת ימי התשובה נפתחות לנו אפשרויות רבות לתקן את עצמנו, להתפייס ולהתאחד, לבטל את חילוקי הדעות, המחלוקות והכעסים שבין איש לרעהו, בין אשה לאישה, בין ילדים להורים, בין מפלגה למפלגה, בין דתיים ללא דתיים, בין ימין לשמאל - ולהגיע ביחד ליום הכיפורים שהוא יום הפיוס לכלל ולפרט, כדברי רבי עקיבא: "אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם..." (יומא פה), במהרה בימינו, אמן.

בציפייה לניצחון ולישועה שלמה

בברכת שנה טובה ומתוקה וחתומה טובה

ז' רננן ב'אן

השנה תהיה שנת פריחה ושמחה לקוראי העלון ולכל בית ישראל

שנה טובה ומתוקה

מאחלים הרב דב ביגון
ובית מכון מאיר

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il
הכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

הדרך עלך תשפ"ה
הרב אמיר דומן 2

צום גדליה במבט חדש
הרב אורן טרבלי 2

התחדשות הברית בין ישראל והקב"ה
הרב יורם אליהו 3

מעלת התשובה
מתורת הרבי מפאסצנה
הרב משה גרוסמן 3

"החלומות שזוא ידברו?"
הרב יואב מלכא \ סיפור 4

יום חיבור הפרטים
הרב חגי לונדין 5

גדול יהיה כבוד הבית הזה
הרב ליאור לביא 5

זוגיות בחגים - אתגר והזדמנות
אסתר אברהמי זוגיות

הדרך אל הלב: כוחה של הסליחה
אורית דהן חינוך

רוחן מאיר לילדים

לתרומות למכון מאיר:
בטלפון 02-6461328
באתר meirtv.com
או סרקו את הברקוד

• אלפי שיעורים
• קירוב רחוקים
• מאות תלמידים
• ערוץ ילדים
• אולפן גיור

היו שותפים
בהוספת יהדות באהבה!

הִדְרוּ עֵלְךָ תִשְׁפֶּה

לחיות אמונה הרב אמיר דומן עורך "ערוץ מאיר"

בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר כָּרַפְתָּ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ, אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ עוֹד, פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם, כֵּן תִּעֲזָרְנוּ לְהִתְחַיֵּל שְׁנַת תִּשְׁפֶּה, וְאֶחָרֶיךָ עוֹד שְׁנַיִם רַבּוֹת, נְעִימוֹת וְטוֹבוֹת, וְלִסְמִינָן לְחַיִּים לְשִׁמְחָה וְלִשְׁלוֹם, לְלַמֵּד וְלִלְמַד, לְשָׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְצֹם, אֵת כָּל תַּפְקִידֵינוּ וּמִשְׁמוֹתֵינוּ בְּאַהֲבָה.

וְזָכוֹת כָּל אֲבוֹתֵינוּ, אַחֵינוּ וּבְנֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, תַּעֲמֹד לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם, וְתִאֲמָץ כּוֹחַנוּ לְפַעֵל אֶתְךָ וְלִמְעַנֶּךָ: אֲנַחְנוּ, זֶרְעֵנוּ וְזֶרַע זֶרְעֵנוּ עַד עוֹלָם.

וְיִתְקַצֵּם בָּנוּ: "כִּי נַחֵם ה' צִיּוֹן, נַחֵם כָּל חֲרֻבְתֶּיהָ. וְיִשֶׁם מִדְּבָרָה כַּעֲדָן וְעָרְבָתָהּ כִּגְן ה', שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמְצָא בָּהּ, תוֹדָה וְקוֹל זְמִרָה... וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצִל יְדֵי כְּסִיתֶיךָ, לְנִטְעַע שְׁמַיִם וְלִיִּסַד אֶרֶץ, וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה!"

"ה' עוֹז לְעַמּוֹ יִתָּן, ה' יְבָרֶכֶךָ אֵת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם."

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא! בְּעוֹלָמוֹ שֶׁהוּא עֲתִיד לְהִתְחַדֵּשׁ, וְלִהְיוֹת הַמֵּתִים, וְלִהְיוֹת לְחַיֵּי עוֹלָם, וְלִכְנוֹת עִירוֹ יְרוּשָׁלַיִם, וְלִשְׁכַּל הַיְכָלוֹ בְּתוֹכָהּ, וְלַעֲקֹר הָעֵבֹדָה הַזָּרָה מֵאַרְצוֹ וְלִהְיוֹת עֹבְדֵת הַשֵּׁם לְמִקּוּמָהּ, וְיִמְלֹךְ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתָהּ וְיִקְרֶיהָ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מִשִּׁיחָהּ. בְּחִיּוֹנוֹ וּבְיוֹמֵינוּ, וּבְחַיֵּי דָכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעִנְיָנוּ וּבְזָמְנוֹ קָרִיב - וְאִמְרוּ אַמֵּן!

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשָּׁמַרְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי וּמִכּוֹשְׁבֵי אֶרֶץ צָרָה וְנִחְלָתָהּ, מִבּוֹנֵי בְּתֵי מִדְּרָשׁוֹת וְתוֹרַת חַיִּים, מִבּוֹנֵי בְּתֵי אֵתְנַיִם בְּיִשְׂרָאֵל, וּמִמְקִימֵי מִשְׁפָּחוֹת לְתַפְאֶרֶת מִדִּינְתָנוּ, יְסוֹד כְּפֹא כְּבוֹדְךָ בְּעוֹלָמְךָ, מִמְּחַנְכֵי יְלָדִים וְנֶעֱר זְקוּפֵי קוֹמָה, מִלְּאִים שִׁשׁוֹן חַיִּים וְאַחֲרֵיכֵן אִישִׁית וְלְאִמִּית, מִמְּטַהְרֵי עֲצָמוֹן בְּסוּלוֹדִין וּמִיִּלֵּי עֲצָמוֹן לְמַחְמָה שְׁעָרָה, לְהַשְׁבִּיט וְלִהְכָרִית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׁלֵא שָׁמַרְתָּ חֻלְקֵנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וּכְמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה, כְּפָרְאֵי אֲדָם וְכַצְּבוּעֵי תְּרַבּוֹת אֲכוּלֹת רֶקֶב, שֶׁשָּׁנְאַתְם אֲמֵנוֹתֵם.

שְׁאֵנוּ מִשְׁכִּימִים, עֲמֵלִים, רְצִים - לְהֵאִיר וּלְבָרֵךְ אֵת הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּתוֹרָה, בְּאֲמוּנָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְהֵם עוֹשִׂים כָּל שְׁבִיכֵלְתֵם לְמַנְעַ אֵת הָאוֹר מִקְּבוֹא.

וְאֵתְהָ אֱלֹהִים, תוֹרְדֵם לְבָאֵר שַׁחַת, כְּאֲשֶׁר עֲשִׂיתָ לְצוּרֵינוּ הַרְבִּים וְהָרָעִים, מִיּוֹם "וְד בְּאֵלֹל תִּשְׁפֶּה" ד בְּלִבְנוֹן, וְעַד תַּחֲלַת אֵלֹל תִּשְׁפֶּה בְּתִימָן, וּמִסוּף אֵלֹל תִּשְׁפֶּה בְּקִטָּא, עַד סוּף אֵלֹל תִּשְׁפֶּה, הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה!

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ, כְּשֶׁם שֶׁעֲזַרְתָּנוּ לְסִיִּים שְׁנַת תִּשְׁפֶּה בְּהוֹדֶיךָ עַל חֻלְקֵנוּ, כְּאֲמוּנָה עֲמִיקָה וּבְצִפִּיתֵי שְׁעוּעָה, לְרְאוֹת עֵין עֲצָמוֹן אֵת קִיּוֹם

הַדְרוּ עֵלְךָ אֵלֹל וְשְׁנַת תִּשְׁפֶּה כְּלָהּ, וְהִדְרֶךְ עֵלְךָ. דַּעְתָּן עֵלְךָ שְׁנַת תִּשְׁפֶּה כְּלָהּ, וְדַעְתָּן עֵלְךָ.

לֹא נִשְׁתַּפַּח מִמֶּךָ שְׁנַת תִּשְׁפֶּה, וְלֹא תִשְׁתַּפַּח מִנּוֹן לֹא בְּעִלְמָא הַדִּין וְלֹא בְּעִלְמָא דְאַתִּי.

וְיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁיִּתְגַּדְלוּ הַשְּׁמַיִם וְהַמַּלְאָה וְרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים עֲלֵינוּ, בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִתְקַבַּל בְּאַהֲבָתְךָ וּבְחֶמְלָתְךָ אֵת כָּל אֲהוּבֵינוּ, רַבּוֹתֵינוּ, אַחֵינוּ וְגוֹבְרֵינוּ, שֶׁהִלְכוּ מִעִמָּנוּ לְמִנְיַחַת עוֹלָם, בְּעוֹלָם הַבָּא, וּבְתוֹכָם: אֲבָא מְרִי - הַכ"מ, הַרְבּ בִּינְיָוִם, הַרְבּ שְׁנִיאֹר, יָם, אֶפְקֵי, יִשִּׁי, נַחְמֵן, צְבִיָּקָה, יְאֵבוּ, בְּן חָמוּ, בְּר נְתוּ... בְּר פְּפֵא, בְּר פְּפֵא... כָּלֵם בְּנִיךָ, פְּפֵא! טַאטְע! אֲבָא תְּרַחֵם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם...

וְהַעֲרֵב נַא, אֲבִינוּ, אֵת דְּבָרֵי תוֹרְתְךָ וְאֲמוּנָתְךָ בְּפִינוּ וּבְלִבְנוּ בְּשׁוּרָה, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, כְּלִבְנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ, יוֹדְעִים מִי אֲנַחְנוּ וּמִה תַּפְקִידֵנוּ, וְנִאֲמִינִים לְשִׁלְיַחוּתְךָ, אוֹהֲבֵי עַמָּנוּ וְאַרְצֵנוּ, וְעוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ לְשִׁמְחָה.

מֵאִיבֵי תַחֲכַמְנֵי מִצּוֹתֶיךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי; יְהִי לְבִי תָמִים כְּחֶקֶךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ; אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי; בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבִינוּ, מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. אֲמֵן אֲמֵן אֲמֵן, סֵלָה וְעַד!

עומק הפרשה הרב און טרבלסי ר"מ במכון מאיר

הנחש הזה שלא עשה כלום אצל הראש, חשב להמתין עד העקב שהוא בזמנו של גדליהו שהיה בסוף המלכות, ואז עשה והצליח⁷. וזה רמוז בשם מלך עמון "בעלים" שהוא גימטרייה "עקב". בעקב, בסופה של המלכות, יצליחו עמון לפגוע במלכות ישראל.

עולה אפוא שמלכות עמון מלווה את עלייתה ושקיעתה של מלכות ישראל, ונאבקה בה בצמתים המרכזיים שלה בראש ובעקב. הרב קוק זצ"ל⁸ פותח שער בהבנת מהותה של מלכות עמון. בעבודה הזרה של כל אומה יש ביטוי למהות הפנימית שלה. העבודה הזרה של עמון נקראת מלכום. "מלכום שיקוף עמונים"⁹. עמון העריצו את כוח המלוכה, והפכו את הכוח הלאומי של העם שמתגלם במלך לעבודה זרה. לא לחינם הם נקראים עמון מלשון עם. המלך שהוא ביטוי לכוחו של העם הוא האל.

מלכות כזו דורסת את כל מה ומי שתחתיה בשביל מה שהיא רוצה להשיג. מלכות שדואגת רק לעצמה ולטובתה, גם אם זה פוגע בעמים אחרים או בדברים טובים אחרים. תפיסה כזו הפוכה מהתפיסה של מלכות ישראל. מהותה של מלכות ישראל אינה לדאוג לעצמה ולמה שהיא מרוויחה אלא להיות כלי להופעת שם השם בעולם. הכוח הלאומי של עמון שדואג רק לעצמו ולטובתו, נובע מכוחו של הנחש שהטיל את יצר האנוכיות באדם. המשך בעמוד הבא <<

האחרון של ישראל אותו מגלה הרמ"ד ואל⁴. את מלכות עמון אנו פוגשים בשני צמתים מרכזיים בהיסטוריה של עם ישראל, בתחילת מלכות ישראל ובסופה. מיד לאחר ששמואל המליך את שאול למלך הראשון של ישראל עלה נחש מלך בני עמון וצר על אנשי יבש גלעד. שאול שרק עתה מונה למלך גילה תעצומות נפש ואומץ לב, אסף את כל ישראל למלחמה וניצח את נחש מלך עמון. זהו הקרב הראשון של שאול, והקרב הראשון של מלכות ישראל מול אומה אחרת. וכמו בתחילת הופעתה של מלכות ישראל, כך גם בסופה. בשלהי המלכות בתקופת גדליה המנהיג האחרון, שוב מופיע מלך עמון ומנסה לאבד את המלכות. והפעם הוא גם הצליח. כמות גדליה נסגר הגולל על תהליך הבנייה החדש של מלכות ישראל.

אדם הראשון נברא בראש השנה, וההופעה שלו בעולם היא בעם ישראל, "אתם קרויים אדם"⁵, וצורת האדם השלמה מתגלמת במלכות ישראל. מי שניסה לפגוע באדם הראשון להפילו ולהחטאו הוא הנחש. לכן כשמלכות ישראל רוצה לקום ולהופיע את צורת האדם השלמה מתעורר כוחו של הנחש ומנסה להפיל אותה. המאבק בין הנחש לאדם נחתם כבר בשורש הבריאה במאמר ה' לנחש "הוא יושף ראש ואתה תשופנו עקב"⁶. בראש המלכות, שאול המלך יצליח לגבור על הנחש העמוני. אבל בעקב המלכות בסופה, יצליח מלך עמון להכיש ולהכות את מלכות ישראל. "וכשראה

צום גדליה במבט חדש

גדליה בן אחיקם היה המנהיג שמינה מלך בבל על שארית העם שנותרו בארץ לאחר חורבן בית המקדש. הצום אמנם חל יום לאחר ראש השנה בג' בתשרי, אך בתנ"ך כתוב "ויהי בחודש השביעי"¹ ובאופן פשוט הכוונה לתחילת החודש שהוא ראש השנה. וכך אכן כותב הרד"ק² ובית יוסף³ בשם רבינו ירוחם, שגדליה נרצח ביום ראש השנה וכיוון שזה יום טוב דחו את האבלות לג' בתשרי. נראה שאין זה מקרי שצום גדליה קשור למהותו של ר"ה. ראש השנה הוא יום המלכת ה', ומלכות ה' בעולם מתגלית דרך מלכות ישראל. לכן ביום ר"ה נעשה בירור אחרון ויסודי במהותה של מלכות ישראל דרך מותו של גדליה המנהיג האחרון של שארית העם בא"י.

בתנ"ך מסופר שמי שהרג את גדליה היה ישמעאל בן נתניה שהיה מזרע המלוכה. אך מי שמשך בחוטים מאחורי הקלעים ושלח את ישמעאל היה בעלים מלך בני עמון. לפי הפשט מלך עמון ששכן מעבר הירדן המזרחי רצה להשתלט על שטחי הארץ השוממים, לאחר שבבל החריבה את ארץ ישראל והגלתה את רוב העם היושב בה. עלייתו של גדליה כמנהיג שמסוגל לחזור ולבנות מחדש את מלכות ישראל איימה לשבש את תוכניות ההשתלטות שלו. לכן הוא החליט להתנקש בגדליה ובכך לפרק באופן סופי את מלכות ישראל.

ואמנם יש סוד עמוק במאבק מלך בני עמון במנהיג

התחדשות הברית בין ישראל והקב"ה

ונתנה תוקף קדושת היום כי הוא נורא ואיום, כותב הנתיבות שלום, צריך להבין את עניינו של ראש השנה, שהוא היום הקדוש לאדוננו. בפשטות הוא יום הדין בו מעמיד הקב"ה במשפט את כל יצורי עולם. ותמוה, שבפרשת המועדות פרשת אמור לא מוזכר כלל בפסוקים שזה יום הדין אלא מוזכר שהוא יום זיכרון תרועה מקרא קודש? עוד קשה שמצד אחד רואים שזה יום חג ומברכים שהחיינו ושמוחים על הופעת היום, ואם הוא כפשוטו יום דין ומשפט הרי לכאורה אינו יום חג, אלא יום עצב ודאגה?

גם בדברי חז"ל מוצאים דברים סותרים, שבגמרא בראש השנה נאמר "אמר ר' אבהו, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, מפני מה אין אומרים לפניך שירה בראש השנה ויוכ"פ, אמר להם אפשר מלך יושב על כיסא דין וספרי חיים וספרי מתים מונחים לפניו, וישראל אומרים שירה", משמע שיש כאן חרדת הדין ביום הזה, ואילו בירושלמי נאמר, "מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו, איזו אומה כאומה זו, שבדרך העולם אדם שיש לו דין, לובש שחורים ומתעטף בשחורים וחרד מדינו, ואילו ישראל אינם כן, אלא לובשים לבנים.. ואוכלים ושותים ושמוחים ברה"ה מתוך בטחון בה"ה".

אכן, אומר הנתיבות שלום, בכל תפילות היום הקדוש הזה לא מוזכר כלל יום הדין, אלא הכל

סובב סביב הכרת מלכותו יתברך שמו על כל הבריא, וכל הבקשות הן, ובכן יתקדש שמך ה"א, תן פחדך על כל מעשיך, ותמלוך אתה מהרה לבדך, מלך על כל העולם כולו בכבודך. והביאור הוא כי ראש השנה, זה היום תחילת מעשיך זיכרון ליום ראשון (יום השישי לבריאה בו נברא אדם הראשון), ובראש השנה מתחדשת הבריא, ומתהווים שוב כל העניינים שהיו במעשה בראשית, כי כל שנה היא יחידה מיוחדת בבריאה ובריאת העולם מחדש, ולפי זה מובן הדין בראש השנה, שהמשפט לבני האדם הוא, שיש דיון למעלה, האם מתמלא על ידם העידן והמטרה שיעד הבורא בבריאת העולם, והאם הטוב שבעולם מתגבר על הרע או להפך, הכל מתנהל נגד הכוונה העליונה, ואז אין צורך בו כמי שלא מקיים את יעודו. עומק הדין הזה שייך לכל היצורים גם לאלא שאין להם בחירה, אך מיוחד הוא הדין על בעלי הבחירה, כיוון שהם נשמת הבריא ובידם לשנות את חשבונם על-ידי שעושים תשובה, ומקבלים עליהם למלא את תפקידם ויעודם מכאן ואילך ע"ז זה משתנה דינם לטובה, כי אלוקים עורך דין, בוחן לבבות ביום דין.

ומכיוון שזה יום התחדשות הבריא יש בו עוד פרט עיקרי, שהיות שכל הבריא היא בשביל ישראל, כמו שאמרו חז"ל, לא נברא העולם אלא בשביל ישראל ראשית, הרי ביום התחדשות הבריא, מתחדשת בכל שנה כריתת הברית שבין הקדוש-סובב סביב הכרת מלכותו יתברך שמו על כל הבריא, וכל הבקשות הן, ובכן יתקדש שמך ה"א, תן פחדך על כל מעשיך, ותמלוך אתה מהרה לבדך, מלך על כל העולם כולו בכבודך. והביאור הוא כי ראש השנה, זה היום תחילת מעשיך זיכרון ליום ראשון (יום השישי לבריאה בו נברא אדם הראשון), ובראש השנה מתחדשת הבריא, ומתהווים שוב כל העניינים שהיו במעשה בראשית, כי כל שנה היא יחידה מיוחדת בבריאה ובריאת העולם מחדש, ולפי זה מובן הדין בראש השנה, שהמשפט לבני האדם הוא, שיש דיון למעלה, האם מתמלא על ידם העידן והמטרה שיעד הבורא בבריאת העולם, והאם הטוב שבעולם מתגבר על הרע או להפך, הכל מתנהל נגד הכוונה העליונה, ואז אין צורך בו כמי שלא מקיים את יעודו. עומק הדין הזה שייך לכל היצורים גם לאלא שאין להם בחירה, אך מיוחד הוא הדין על בעלי הבחירה, כיוון שהם נשמת הבריא ובידם לשנות את חשבונם על-ידי שעושים תשובה, ומקבלים עליהם למלא את תפקידם ויעודם מכאן ואילך ע"ז זה משתנה דינם לטובה, כי אלוקים עורך דין, בוחן לבבות ביום דין.

ומכיוון שזה יום התחדשות הבריא יש בו עוד פרט עיקרי, שהיות שכל הבריא היא בשביל ישראל, כמו שאמרו חז"ל, לא נברא העולם אלא בשביל ישראל ראשית, הרי ביום התחדשות הבריא, מתחדשת בכל שנה כריתת הברית שבין הקדוש-

מעלת התשובה מתורת הרבי מפאסצנה הרב משה גרוסמן

לאחר שהערכנו והגדרנו מחדש את דרכנו לאורך השנה אנו בוחנים את מעשינו - במטרה לוודא שאנו אכן נאמנים לקבלה ולהתחדשות שקיבלנו על עצמנו בחגי התשובה. כמו אדם שמציב לעצמו בתחילת דרכו מטרות ולאורך הדרך מוודא שהוא עומד ביעדים - כך היחס בין התשובה של עשי"ת לשאר השנה.

בראש השנה אנו חושבים בגדול, שואלים את עצמנו שאלות גדולות ומעריכים מחדש את כלל האישיות שלנו, לא רק את מעשינו. כדי שבתום ימי התשובה נגבש לעצמנו את המעשים והערכים שלאורם נלך מעתה ואילך, ובהם נמדוד את עצמנו מידי יום ביומו.

זו גם הסיבה לכך שהתשובה קשורה לראש השנה, יום בריאת העולם: "ומן התשובה הוא בראש השנה, זמן בריאת העולם, מפני שגם התשובה שעיקרה הוא עבודת ה' - בריאה היא" (אש קודש, עמ' קפח). תשובת כל השנה היא המשכיות והתמדה של ההתחדשות שקיבלנו על עצמנו בראש השנה, אך בראש השנה אנו מגדירים דברים מחדש, בוראים בריאות חדשות ומייצרים אלטרנטיבה ראויה למה שהיה עד כה, ואין מתאים מיום בריאת העולם לתשובה מסוג נעלה שכזה.

נפתח בשתי שאלות מתורת האדמו"ר מפאסצנה (1889-1943): מה מיוחד בתשובה של ימים אלו, הרי מצוות התשובה חלה בכל יום מימות השנה, ובכל זמן שהאדם חטא עליו לשוב מחטאו! ובלשון האדמו"ר: "הנה גם בכל השנה שבים בתשובה כל אחד לפי מדרגתו וגם בכל יום מתפללים על חיים בריאות ופרנסה, ובמה מתייחד יומו דראש השנה?" (אש קודש, עמ' ט). וכן, נברר מדוע קשורה התשובה לחג ראש השנה, בלי שהדבר בכלל נרמז בפסוקי התורה.

העניין הוא שיש שתי דרגות של תשובה: תשובה של כל השנה ותשובה של עשרת ימי תשובה (עשי"ת), כאשר תשובת עשי"ת גדולה ושורשית יותר מתשובת כל השנה. בעשי"ת אנו חושבים מחדש על דרכנו ועל חיינו באופן מקיף וכללי. איננו בוחנים רק את מעשינו אלא את נקודת המבט שאיפשרה את אותם המעשים. התשובה הזו עמוקה יותר - היא לא מתייחסת לחטאים אלא לאדם, לאישיות שעשתה מה שעשתה. ובלשון האדמו"ר: "ראשית כל שנתחדש אנהנו בתשובה, לא בלבד שלא נעשה את אשר עשינו עד כה, ורק טוב נעשה, אלא גם שניעשה בכל עצמנו בריות חדשות טובות, עובדי ועבדי ה'" (שם, עמ' קפט).

המשך <<

אך מלכות ישראל היא ההפך הגמור שכל עניינה הוא ההטבה והנתינה לאחז. זה הברירר שמלכות עמון עושה עם מלכות ישראל, איזו מדינה ומלכות אתם הולכים להקים. מדינה שדואגת רק לעצמה, שהחלטות שלה סובבות סביב האינטרסים הצרים והאנוכיים, או מדינה שכל מהותה הוא גילוי רצון ה'. לרצות ולעשות את הטוב הא-לוהי ולהשפיע אותו על הבריא כולה. בהריגתו של גדליה הצליח בעלים מלך בני עמון להחריב את התקווה למלכות שהתחילה להיוולד מחדש. ומאז החורבן הסופי שלה, עמ"י מצפה ומייחל לחזור ולהקים את מלכות ישראל שממשיכה את ייעודו של אדם הראשון להמליך את ה' על כל מעשיך. וכל ראש השנה נקבעת מדרגה חדשה שצריכה להיבנות בשביל להחזיר למקומה את מלכות ישראל שכולה גילוי מלכות ה' בעולם. שנה טובה.

1. ירמיהו מא, א
2. שם
3. סימן תקמט
4. בפירושו על ירמיהו מא
5. יבמות סא, א
6. בראשית ג, טו
7. רמ"ד ואלי שם
8. עין איה שבת ב פרק חמישי סב
9. מלכים א, יא, ה

את זכרו. פניתי ללידו ויד ימינו ח. וסיפרתי לו חלומותי. הוא שמע, התפעל, ואמר לי כמצווה: “עליך לעשות משהו למען חנן”.

תכף ומיד קיבלתי על עצמי בלי נדר ללמד מתורתו ואכן כך עשיתי במשך שנתיים תמימות שבמהלכן פקד אותי חלום נוסף.

ובחלומי זה האחרון, חנן מעביר שיעור במכון מאיר בחדר ספריית המחלקה לדוברי אנגלית ומפציר בנו הישראלים להתייחס כראוי לדוברי השפות, לאלה העולים החדשים וקל וחומר לאלה המתגיירים. וכדי להמחיש את תוקף חוונתו טפח באגרוף קמוץ על גבי קיר גבס המפריד בין מקום השיעור למשרד המחלקה האנגלית כמבקש לומר: “יש להפיל מחציה זו!” ואז נגש היישר אלי, הושיט לי עט מידו ולידי ואמר לי כמצווה: “כתוב בו!”.

סיפרתי את חלומי לח. וביקשתי את פשרו. תיכף לקח את הרמז אל מקום המעשה ואמר לי: “תשמע! יש תחת ידי פירוש מקורי וייחודי של הרב חנן למסילת ישרים מכונס ב-500 קלטות “שמע”. חנן אמר לי כמה פעמים שפירוש זה הוא ה”בייבי” שלו וחפצו לפרסמו בראשונה. אותה שעה לא היה קץ לשמחתי.

דומה שבבתי גנזי פנימה, נשמתי כבר גמרה ואומר ויהי מה, ואין עוד דבר שיוכל לעמוד בפני הגשמות חלומי. בשבתי בבית, בלכתי בדרך, בשוכבי ובקומי לא סר חזיון המפעל מנגד עיני, וראיתי כבר משוכלל בהדרו כ”עוסק בנויו של עולם”.

אך הגיעה העת להיות בבחינת “נאה מקיים”. וככל שקרבתי אל המלאכה התברר לי שהיא דורשת תכונות וכישורים שלמרבה הצער ולמגינת הלב חסרו לי. וכך נותרתי ניצב מול הסנה הבוער - נמשך אליו, נרעד מקולו, ובליבי שמור חום מפגשי החלומות, כיסופי החברותא שלא התממשה, מביט עדיין אחר בלוריתו המתנפנת של חנן, אי שם בראש טור המטיילים, בין שיחי הפטל, תלוי עמו על בלימה כשפיסת קרקע נותרה לרגלינו, ומיחל שאולי עוד יפתח שער - והפעם אעבור את הסף ואעז להיכנס.

“החלומות שווא ידברו?!”

הבהרה סיפורי המדור: מהם סיפורי אמת “מטושטשים” של בע”ת (ובתוכנם הכותב). ורובם פרי ה”דמיון” או חלקיקי אמת ש”חוברו יחדיו”. אלא אם יצוין אחרת ymalka02@gmail.com

התייצב אבא בזקפות קומה מול חבריו ונשא בפניהם נאום חוצב להבות ככלב בן יפונה בשעתו: “היבטו חברים. אלה הם החלוצים החדשים!!”,

אמר תוך שהוא מצביע עלי ועל כמה מחברי הסקרנים שבאו להציץ בבני החבורה המוזרה. ואז המשיך: “בלי מפעל ההתיישבות שלהם גם לנו אין זכות קיום לא בכנרת, לא בדגניה, לא באפקים, לא ב...”

נהמות של אי שביעות רצון נשמעו בקהל “כחולי הדם”.

זו הייתה כאמור תקופת תחילתם של מפעלי ההתיישבות כבירים ונועזים של תנועת “גוש אמונים” שחנן הוביל את רובם ביד רמה ובלהט אמונה סוחף. אין כמעט ישוב שקם באותם ימים מבלי שהייתה טביעת אצבעותיו מורגשת בו היטב. הייתי מביט בו כצופה מן הצד ודמותו כבשה את ליבי. שנים לאחר ששבתי בתשובה פגשתיו כתלמיד בסמסטר ראשון של לימודי ההוראה במכללת הר עזרין. הוא לימד מסילת ישרים בדרכו המיוחדת. עקבתי אחר כל ניואנס ולו הדק ביותר שנבע מאישיותו המבורכת ונצרתיו בליבי, אך התביישתי לבקש את קרבנו. לאחר פטירתו החל פוקד אותי בחלומותי מפעם לפעם.

ובחלומי אני בשיעור תורה שהעביר חנן ביישובנו בית אל לפני סעודה שלישית. השיעור הסתיים והקהל התפזר איש איש לביתו. נשארתי ללוותו לבית מארחיו וכל אותה הדרך הוא משיב על שאלותי במאור פנים, בנחת רוח, וחולק לי ביד רחבה מחוכמת ליבו. ובחלומי רציתי לבקשו ללמוד חברותא באחד מימות השבוע אך נאלמתי דום. ובחלומי האחר, חנן משמש כמורה דרך בטויל למדבר יהודה. הוא ואני בראש הטור וכל השאר משתרכים אחריו מרחק רב. לפתע נשמטה הקרקע סביבותינו ונותרנו לעמוד - הוא ואני - על שן סלע שאין בו אלא ד’ אמות. הבטתי בו באימה, רוצה לחבק “סלע” איתן זה בשעת צרה והוא מביט בי בעיניים שוחקות. הקצתי...

ובחלום אחר. חנן מודריך טייל בצפון על גופי העשירים. אנחנו הולכים בתוך סכך של שיחי פטל ודברי תורה קולחים מפיו על עבר הווה ועתיד ומה שביניהם. שוב אנו לבד. וברגע זה של “יחידות” בתוך “ניקרת” סכך שיחי הפטל הוא מסב פניו אלי, שואל לשמי ומתעניין אודותיי...

חלומות אלו היו נוסכים בי רצון עז להנציח

טרם חזרתי בתשובה התודעתי לחנן רק מבעד למסך טלוויזיית השחור לבן בסלון בית הורי בקיבוץ. היו אלה הימים שאחרי מלחמת יום הכיפורים. התקשורת טרחה אז לסקר בבוז ומשטמה את תנועת ההתיישבות החדשה והרעננה “גוש אמונים” שחנן נמנה על מייסדיה ומהעומדים בראשה. אלה צולמו וסוקרו מתרוצצים בדובון וחמושי עוזי על גבעות הטרשים של יהודה ושומרון. במהדורות החדשות הציגה אותם התקשורת ככריזמים פורעי חוק, מסוממי משיחיות, עזי פנים, וכהרפתקנים קלי דעת. קולו הרועם וחזותו המסוקסת - כעץ זית בן אלפי שנים - של הרב משה לוינגר הסעירו רגשות איבה וקלגול. וכן בלוריתו המתנפנת של חנן וחינתו מילותיו ותוכנו ששיאו לו אופי של מודרך רומנטיקן בעיצומה של פעולה בסניף בני עקיבא.

מוותיקי קיבוצינו היו כובשי שממות ידועי שם, אך מבחינתם תמה תקופת ה”כיבוש, החלוקה וההתנחלות” והגיעה העת לשבת “איש תחת גפנו ותחת תאנתו”. ואלה הבנדיטים פורעי החוק מבקשים לחזור לשיטת ההתיישבות והחלוציות ביהודה ושומרון ולעורר עלינו את שנאת העולם, את איבתם הנושנה של יושבי הארץ הערביים ולערער את מעמדו האיתן של הספורט הלאומי שפרץ מאז, הוא “רדיפת שלום” בלתי נלאית שפרחה בדמיונם הפרוע של שבעי המלחמות שראו בחבלי ארץ ישראל מסוימים כ”קלף מיקוח” להסכמי שלום עתידיים עם אויבנו הנצחיים. כל אלה לא הניחו לחלוצי הציונות הדתית להתענף ב”אילן היוחסין” של חלוצי אמת שכמותם.

ובכל זאת דמותם של חנן וחבריו פרטה על מיתר סמוי בקרבי שאף אני לא היטבתי להכירו כלל. הכיפה הגדולה לראשם, ציציות כנפתיים המתבדרות ברוח, סנדלים תנ”כיות רגליהם וחומש בידם, פי בלורית, משורגי שרירים וחסוני גוף. כשהייתי מביט בפניו של חנן ראיתי “יפה תואר ויפה מראה. מעיני והליכותי נשקפו תום האמונה וגבורתה. “שמרתי את הדבר” ואמרתי: “אראה מה יהיו חלומותי...”

הייתי אז כבן 18 וחסר דרך... חלפו שנים. חזרתי בתשובה וקבענו מגורינו באלון מורה. זכורה לי היטב אותה הפעם שאבי ועוד מחברי הקבוצה הגיעו לבקר ביישובנו. הייתי אז אברך צעיר. יצאתי לקראת אבא. כל יושבי האוטובוס ירדו ופסעו לעבר בית המדרש. לפתע

חלפו שנים. חזרתי בתשובה וקבענו מגורינו באלון מורה. זכורה לי היטב אותה הפעם שאבי ועוד מחברי הקבוצה הגיעו לבקר ביישובנו. הייתי אז אברך צעיר. יצאתי לקראת אבא. כל יושבי האוטובוס ירדו ופסעו לעבר בית המדרש. לפתע

חלפו שנים. חזרתי בתשובה וקבענו מגורינו באלון מורה. זכורה לי היטב אותה הפעם שאבי ועוד מחברי הקבוצה הגיעו לבקר ביישובנו. הייתי אז אברך צעיר. יצאתי לקראת אבא. כל יושבי האוטובוס ירדו ופסעו לעבר בית המדרש. לפתע

חלפו שנים. חזרתי בתשובה וקבענו מגורינו באלון מורה. זכורה לי היטב אותה הפעם שאבי ועוד מחברי הקבוצה הגיעו לבקר ביישובנו. הייתי אז אברך צעיר. יצאתי לקראת אבא. כל יושבי האוטובוס ירדו ופסעו לעבר בית המדרש. לפתע

חלפו שנים. חזרתי בתשובה וקבענו מגורינו באלון מורה. זכורה לי היטב אותה הפעם שאבי ועוד מחברי הקבוצה הגיעו לבקר ביישובנו. הייתי אז אברך צעיר. יצאתי לקראת אבא. כל יושבי האוטובוס ירדו ופסעו לעבר בית המדרש. לפתע

קול המועד
שיעורי הרב יהודא ליאון אשכנזי (מניטו) על החגים - ראש השנה, חנוכה ופורים. שילוב של תמלול אותנטי לצד סיכומים בהירים ומסודרים.

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי החוצאה בדיני ספרים רח' אבן ישראל 3 ירושלים

אור התשובה יפה

לא אֶשְׁקַע בְּעִגְמָה
לא אֶבְקֵשׁ לִטְבַּע בֵּינוֹן חֲטָאִי
גַם אִם אוֹר הַלְבָּנָה וְאוֹר הַחֲמָה
לא יוכלו לְהַסִּיר אֶת פְּתָמִי -
לא עוֹד...

וְאֶבְקֵשׁ -
כִּי בְּאַהֲבָתְךָ וּבְחַמְלָתְךָ
תִּרְפָּא מְשֻׁבְּתִי
וְתִצְעֵדְנִי אֶל הָאִפֶּק הַמְּנוֹרָא
שֶׁם חֲרוּתוֹת מְלוֹתֶיךָ
”וְהִיָּה לְךָ ה' לְאוֹר עוֹלָם”
וְנִמְוָגוּ כָּל מַחְשַׁבֵּי...

אֶלָּא אֶשְׂאֵף עֵינֵי וְאֶבִּיטָה
אֶשְׁקִיף אֶלְיָי, אֶל מְעוֹן קִדְשֶׁךָ -

הרב חגי לונדין
ר"מ במכון מאיר

יום חיבור הפרטים

ימות חזים דף חדש. מתוך הבנה כי עניינו של יום הכיפורים הוא חיבור הפרטים כולם, מובן מדוע חכמים ראו צורך חיוני בפיוס מי שפגענו בו לפני אותו יום: "עברות שפיין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר. עברות שפיין אדם לחיבור, אין יום הכיפורים מכפר" (משנה, יומא ח, ט). המטרה להגיע ליום הכיפורים כשאף פרט ממעגלי החיים שלנו אינו מצוי בפירוד מאיתנו. על אותו משקל, מובן מדוע בזמן שבית המקדש היה קיים שימש יום הכיפורים "יום השידוכים הלאומי": "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן... וחולות (ומחוללות) בכרמים" (והבחורים היו "חוטפים" אותן ומקימים בתים בישראל). מתוך הקדושה המתגלה ביום מיוחד זה, כל פרטי החיים בעם ישראל מוצאים את מקומם במכלול הגדול של האומה. התאים המשפחתיים מוקמים מתוך הקשר אל יום הכיפורים. יום הכיפורים הוא יום שבו הביטוי מימוש עצמי מקבל משמעות חדשה. הכול מתחבר אלינו.

יום הכיפורים מגיע לאחר ראש השנה. בראש השנה איננו עוסקים בווידוי או בתיקון אישי. עניינו הבלעדי של ראש השנה הוא ההתעסקות במלכות ה' בעולם: "ידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו" ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה" (מתוך תפילת ראש השנה). יום הכיפורים לעומת זאת הוא היום שלנו. היום שבו הפרט עומד במרכז. על פי התורה, ביום הכיפורים נמחל לעם ישראל החטא הגדול ביותר בתולדותינו, חטא העגל, ומכאן הפך הוא ליום המחילה הכללי בכל שנה ושנה. על הפסוק "לְדוֹד: ה', אוֹרֵי יְיָשָׁעִי" (תהלים כז, א) דורשים חכמים שראש השנה הוא "האור", ההבנה הכללית שיש מלך ומטרה לעולם, ולעומתו, יום הכיפורים הוא "הישע" האישי, המחילה הפרטית על החטאים; בראש השנה התעסקנו בכלל, ביום הכיפורים אנו מתעסקים בעצמנו. תפילת יום הכיפורים פותחת בתפילת כל נדרי. התרת כל הנדרים והשבועות שהתחייבנו עליהם בשנה שעברה. אנו משחררים את עצמנו מכל פרטי ההתחייבויות, הכבלים והנימים שקשרו אותנו לכישלונות בשנה שעברה,

בשביל הנשמה
הרב ליאור לביא ר"מ במכון מאיר

"הבית הזה שנבנה פה היום, לא נבנה במקום הבתים שהיו, הוא נבנה בזכותם. זוהי מ"ם ה"מתוך". גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון, מתוך הבתים הראשונים שהיו..."

גדול יהיה כבוד הבית הזה

שבטים לבוא זה בזה. ואנחנו קהילות קצת שונות. והנה זה מתחבר. בסיפור הכללי זה משהו גדול, משהו מיוחד מאוד. ויש הרבה אהבה בסיפור הזה". הדס: "חשוב לי להגיד משהו לכל מי שצופה בנו ואומרת, וואי, הם מצאו אהבה כבר פעם שנייה ואני אפילו לא פעם אחת אז איך זה יקרה? או אנשים שנמצאים ואומרים: איך זה יקרה ליי? איך אני אתחנן שוב? בין אם זה גרושות, גרושים, אלמנות, אלמנים, הקדוש ברוך הוא לא עובד לפי סטטיסטיקות. ולפתוח את הלב ולהאמין ולהיאחז בחיים".

ערב ראש השנה תשפ"ו, התקיימה חתונתם של הדס לוינשטרן והוד רייכרט. התקופה המופלאה שאנחנו חיים בה מרגילה אותנו, כדבר שבשגרה, לגלות דמויות הרואיות מופלאות בכאבן, בפציעתן, באמונתן ובגבורתן. ובאותה נשימה גם בבנינו, בקימתן. בזקיפת קומתם מחדש. פצועים שהשתקמו בגבורה עילאית וזכו לעמוד שוב מחדש על רגל אחת או שתיים וזוגות שביתם חרב עליהם ושבו לבנותו מחדש, מתוך השבר הנורא. כזאת הייתה החתונה הזאת שהפגישה בין שניים שאיבדו את בן ובת הזוג, כל אחד בנסיבות שונות, ובגבורה החליטו לאסוף את השברים, ולבנות ולהיבנות מחדש. איתן, בנה של הדס שהנחה את החופה, היטיב להאיר בדבריו את המעמד המרגש ואת הבסיס עליו נבנה הבית הזה: "תודה שבאתם וברוכים הבאים לחתונה של אמא שלי! (מחיאות כפיים). הדס לוינשטרן והוד רייכרט. להיות נוכח בחתונה של אמא שלך זה בהחלט דבר שלא חשבתי שיקרה. אבל הקדוש ברוך הוא מחליט מה הכיוון ואנחנו מחליטים ללכת אחריו, בשמחה ובלב שלם. יחד איתנו הערב, נמצאים פה גם שני אנשים אשר אינם עמנו פה היום. הם לא נמצאים פה בגופם, אבל הנוכחות שלהם כאן משמעותית מאוד. חגית, אשתו האהובה של הוד ואמא של הלל, לחן, גיל וכליל. ואבא אלישע בעלה האהוב של אמא, ואבא שלי, של בניה, מיכל, יסכה, עמיחי ורות. הנביא חגי אומר: 'גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון אמר ה' צבאות ובמקום הזה אתן שלום נאם ה' צבאות' (חגי ב, ט). בעברית, האות מ"ם יכולה לשמש כדי לתאר משהו שגדול ממשהו. זה נקרא מ"ם היתרון. אפשר לחשוב שהבית השני יהיה יותר גדול מהבית הראשון. אבל הבית הזה שנבנה פה היום, לא נבנה במקום הבתים שהיו, הוא נבנה בזכותם. זוהי מ"ם ה'מתוך'. גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון, מתוך הבתים הראשונים שהיו..."

כנס חורף"מ סוכות
בישיבת אטרט ירושלים

האם לומדי תורה חייבים בגיוס?
צבא וישיבה הולכים יחדיו?
האם אדם ירא שמים מתקלקל בצבא?

הכנס יתקיים בע"ה
רביע / א' דחור"מ סוכות / ט"ז תשרי תשפ"ו

בית המדרש המחודש של ישיבתנו!
300 מטר מרחבת הכותל המערבי

10:00	הרב שלמה אבינר / נשיא ישיבת עטרת ירושלים
10:45	הרב אבישי צרויה / ראש ישיבת עטרת ירושלים
11:30	הרב יוסף קלנר / מעלה הזיתים ירושלים
12:15	הרב אליעזר קשתאל / ראש הישיבה לבורג"צים במסודות בני דוד - עלי
13:00	הרב דוד ג"אמי / ר"מ בישיבת הר המור
13:45	מנחה

עזרת נשים פתוחה

בקרוב באתר שלנו www.ateret.co.il

לפרטים: הרב מרדכי ציון 058-445-4747

ישיבת עטרת ירושלים
חיים תורה נבלי העיר העתיקה

להיאחז בחיים

לפני כחודשיים, הודיעו הוד והדס על אירוסיהם, ערב טו באב. בריאיון שערך איתם עידו טאובר בערוץ 14, תיארה הדס את הצעד שלה לבחור בחיים ולבנות בית חדש, עם בן זוג חדש, ואת נקודת המבט שמניעה אותה: "ההיאחזות בחיים היא מביאה חיים. המוכנות ללכת עם המציאות ולא להתווכח איתה, אולי זה החוט ששזור את הכל. אני הולכת אחרי ריבונו של עולם, יש לו תוכנית ואני איתו". עידו טאובר: "הזיכרון של בני הזוג שלכם לעולם לא ימוש. הם תמיד יהיו שם ואתם בונים על חורבות הבתים שלכם בית אחד, חזק וגדול. רגע לפני ט"ו באב, חג החיבורים היהודי, מסר קצר לעם ישראל, לאלמנים, לאלמנות, למחפשים, למחפשות, מה יש לכם להגיד?" הוד: "אני אניד משהו קטן ביחס לקהילות שלנו. בט"ו באב כתוב שהותרו

זוגיות בחגים – אתגר והזדמנות

החגים מביאים איתם תחושת התחדשות, שמחה, משפחתיות וחום. יחד עם זאת, גם עומס רגשי ולחץ גדול. ההכנות, הסידורים, הציפיות ממשפחות המוצא, העומס הכלכלי והמאמץ ליצור אווירה מושלמת - כל אלה יכולים להכניס את הזוגיות למתח, למריבה ולשחיקה. כל אחד מגיע עם רצונות, זיכרונות והרגלים מהבית שבו גדל ונוצר קושי לחבר בין שני עולמות שונים. כמו: האם נהיה בערב חג אצל ההורים שלך או שלי? מי יכין ומה? כמה כסף נוציא על מתנות וביגוד? ועוד... כל אחת מהשאלות הללו, עלולה ליצור מריבה, אם חסרים כלים והבנות כיצד להתנהל בקשר הזוגי. הפעם אתמקד בחוויות וזיכרונות רגשיים באווירת החגים מבית ההורים שיוצרים קושי לחוות את החגים בשמחה והנאה זוגית ומשפחתית. לדוגמא: יעל ואיתן הגיעו לפגישה.

יעל סיפרה: "אני כ"כ מחכה לחגים שנרגיש בהם שמחה והזדמנות לחוויות מהנות ביני לבין איתן. מצד שני, יש לי ניסיון מר שמתחיל עוד לפני החגים. אני פוחדת ממה שיקרה בינינו. לכן הגעתי עכשיו לפני שיתחילו ההכנות לחגים. כמה פעמים כבר סיכמנו מה נעשה כדי שהחגים יהיו מקור לשמחה. כמה פעמים איתן מבטיח שהפעם הוא יעמוד בהסכמים וזה לא עובד. אני מרגישה שאיתן נסגר ומתרחק ממני. אני מזכירה לו מה שסיכמנו והוא פשוט שותק. אני מנסה להתקרב, והוא מתרחק. אני מרגישה דחוייה וגם כועסת שהוא לא עומד בהבטחה שלו. באמת, הוא לא כזה. כף לנו ביחד, עד שמתקרבים לחגים."

"האם זו תופעה רק לפני החגים, או שזה קורה גם במשך השנה?" שאלת.
"רק לפני החגים", ענתה. "זוהי מה שמתסכל אותי. כי הוא באמת מקסים ואני אוהבת אותו".
כל אותו זמן, איתן ישב מכונס ושותק. שאלתי אותו מה קורה. "אשתי צודקת לגמרי. אני בעצמי, באמת לא יודע, למה אני מגיב ככה. אני מרגיש שאין לי שליטה על זה. כואב לי שאני מאכזב אותה ושזה פוגע בה. לכן חשוב לי לקבל ממך עזרה".
מכיוון שתופעת הסגירות וההתרחקות מתרחשת רק לפני החגים, שאלתי אותו, מה החוויה שלו שהוא זוכר מהחגים. איתן סיפר שבילדותו החגים היו תקופה מתוחה וקשה. היו בבית שתיקות רועמות, מידי פעם התפרצות של מריבות וביקורת קשה, בין ההורים.

כשהחגים התקרבו, הגוף שלו היה מתכווץ מחשש מה יקרה והוא למד להתרחק ולהסתגר כדי לשמור על עצמו. ההגנה הזו שיצר לעצמו, פוגעת ואינה מאפשרת כיום קרבה זוגית.
שיחזרנו את חוויות העבר. הוא קיבל לגיטימציה לרגשות הילד שהיה ולמד שהתחושות האלה מובנות ונורמליות. יצרנו חוויה מתקנת, ע"י שינוי הסיפור הישן, נתינת נוכחות ל"ילד הפנימי" ויכולת התמודדות חדשה, עם האווירה הקשה שחווה בילדותו. איתן תרגל כיצד לפרק את השרשרת האוטומטית של: לחץ - נסיגה - ריחוק, ולהמיר אותה בשרשרת חדשה של: מודעות - שינוי - קירבה. יעל הבינה עתה שההתרחקות של איתן אינה ביטוי של זלזול בה, אלא ביטוי של חוויות

עבר שמתעוררות באיתן. יעל פנתה לאיתן ואמרה לו, עד כמה היא מבינה אותו ומתרגשת מהתהליך שעבר. איתן הגיב: "את חשובה לי מאד ואני מקווה שהפעם, בזכות החוויה שעברתי כאן, אשמור את החוויה המתקנת ונוכל להרגיש קרבה בינינו, גם לקראת החגים".
איתן פנה אלי ושאל: "איך אצליח לשמר את התחושות החדשות הללו, בהכנות לחגים, עם כל מה שצריך להתארגן?"

עניתי לו שחשוב שישמור את הסיפור החדש בתודעה, כך שהמוח "תעדכן" בגירסה החדשה של חוויות הילדות.

גם יעל ביקשה להגיע לפגישה אישית שבה נתנו מקום לעיבוד התחושות שחוותה את לפני החגים וליצירת שינוי חיובי.

הם ביקשו להגיע לפגישה נוספת, במטרה להתארגן לחג עם כל המטלות, תוך כדי הפנמה והטמעה של השינוי שנוצר באיתן והתגובות החדשות של יעל. לקראת סיום הפגישה, הדגשתי לשינוי שיתכן שאיתן עדיין עלול להסתגר ויעל עלולה להיפגע, כי זה ההרגל האוטומטי שלהם. "קבלו זאת בהבנה, כי גיליתם שההתנהגות אינה נגדכם. העיקר שתרגישו הכלה שנותנת מקום ל'יחד' שלכם שהוא גם מקור אושרכם." ואכן, יעל ואיתן צמחו ונוצרה הזדמנות לחגיגת אמת בחגים.

ואתם הקוראים, אם המקרה של איתן ויעל, נוגע בכם, גם אתם יכולים ליצור הזדמנויות חדשות מתוך האתגרים. מוזמנים לשתף אותי במייל הרשום כאן.

חינוך עד הלב

אורית דהן
מנהלת נועם בנים
ומאמנת רגשית זוגית

orittguvot@gmail.com

הדרך אל הלב: כוחה של הסליחה

ימי הסליחות והתשובה, המגיעים לשיאם ביום הכיפורים, מזמנים התבוננות פנימית עמוקה. עבורנו, כהורים, זוהי הזדמנות שלא תסולא בפז לחנך את ילדינו לערכים של הכרה בטעות, חרטה, בקשת סליחה ונתינתה. המהות הפנימית של ימים אלו טמונה ביכולת שלנו ושל ילדינו לתקן את דרכינו - "לעשות תשובה".

משה רבינו מבקש מהקב"ה אחרי חטא העגל: "אם נָא מְצַאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ ה' יְיָ נָא ה' בְּקָרְבְּנוּ כִּי עִם קָשָׁה עָרַף הוּא וְסִלְחָתוֹ לְעֹנְוֵנוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ".
וכן: "סִלְחָה נָא לְעַוְנוֹת הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדְּךָ, וְכַאֲשֶׁר נְשָׂאתָ לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנֵּה" (במדבר י"ד).
אנחנו מבקשים סליחה מהקב"ה. ומה קורה בינינו? שאל אותי תלמיד בן 10: חבר ביקש ממני מחילה אך קשה לי לסלוח. לא רק שהוא הזיק לי, עכשיו אני הופך להיות הלא בסדר אם לא אסלח. זה לא פייר...
התפקיד ההורי כמכונן תרבות סליחה:

הבית הוא המעבדה הראשונה והחשובה ביותר בה לומדים ילדינו את שפת הסליחה. אנו, ההורים, משמשים כמודל בתהליך זה. לא מספיק לדרוש מהם לבקש סליחה, עלינו ללמד אותם את כל התהליך:
← הכרה בטעות: "טעיתי".

הצעד הראשון והקשה ביותר הוא ההכרה. לילדים, כמו למבוגרים, קשה להודות בטעות. תפקידנו הוא ליצור סביבה בטוחה בה טעויות אינן סוף העולם אלא הזדמנות ללמידה.

יתרום לשני הצדדים. סליחה אינה מהשפה לחוץ אלא מעומק הלב.

• "הזולת": הזכירו סליחה אמיתית תלויה גם בזולת. לפעמים מי שנפגע עדיין כועס, וזה לגיטימי. תפקידנו הוא לבקש, והבחירה של הצד השני היא שלו. זה מלמד על סבלנות וכבוד.

← מחילה: "אני סולח/ת לך"
זהו שיאו של התהליך ומבחן גדול בחינוך. ללמד את הילדים לסלוח זה ללמד אותם חמלה, ויתור ושחרור מכעס.

• טיפ: הסבירו סליחה אינה מחיקה של המעשה שעשו לנו, אלא שחרור מהכעס והכאב שהוא גרם. "אנחנו סולחים לאדם, לא למעשה". כשילד נפגע, עודדו אותו לדבר על הכאב, אך גם להבין את הצד השני ולבחור לסלוח כדי להמשיך הלאה.

• "סליחה לשם שמים": לקראת יום הכיפורים, הסבירו שהקב"ה סולח לנו על חטאים שבין אדם למקום, אבל חטאים שבין אדם לחברו דורשים קודם כל את סליחת החבר. זה מודגש את החשיבות העצומה של יחסינו עם סביבתנו.

לקראת יום הכיפורים, בואו ננצל את הזדמנות הנפלאה הזו. בשיחות של שבת, סביב שולחן החג, וברגעי השגרה - נדבר עם ילדינו על כוחה המרפא של הסליחה. כשאין מחילה אין חמלה וחלילה זה מביא מחלה- חולי רוחני בהתרחקות שלנו ממידותיו של הקב"ה - "נושא עוון ועובר על פשע".

• טיפ: גם אנחנו ההורים צריכים להודות על טעות ולא להיבהל מזה. "טעיתי בחישוב, בוא ננסה שוב ביחד". כשאנו מפגינים פגיעות ואנושיות, אנו מראים להם שזה בסדר לא להיות מושלם.

• שיח רגשי: במקום להתרכז רק ב"מה עשית לא בסדר", כווננו את הילד להתבונן ב"איך אתה מרגיש עכשיו? איך לדעתך החבר/אחות מרגיש/ה?" פיתוח אמפתיה הוא המפתח להכרה אמיתית בפגיעה.

← חרטה ותיקון: "אני מצטער/ת"
החרטה אינה רק אמירה, אלא תחושה פנימית של צער על המעשה והרצון לתקן.

• טיפ: עודדו מעשים מתקנים. אם הילד שבר צעצוע של חבר - לעזור לו לתקן או להציע לו את הצעצוע שלו במקום. אם הילד אמר מילה פוגעת - ללמד אותו להתנצל ולחשוב איך יוכל להגיד מילים טובות יותר בפעם הבאה.

• "התשובה": הסבירו את הרעיון של תשובה כרצון עמוק לחזור לדרך טובה יותר. "תשובה" היא לא רק על יום הכיפורים, אלא על היכולת שלנו לשוב אל עצמנו לנשמה הטובה שבקרבנו.

← בקשת סליחה: "האם תסלח/י לי?"
בקשת סליחה דורשת ענווה ואומץ לב.

• טיפ: תרגלו בקשת סליחה. תנו לילד לנסח את הדברים, לעיתים בנוכחותכם. למדו אותם שאסור לדרוש סליחה ("תגיד סליחה עכשיו!"), אלא להסביר מדוע חשוב לבקש אותה ואיך זה

"חזקו ואמצו"

ילדים יקרים,

בפרשת וילך, משה רבנו מספר לעם שהוא בן מאה ועשרים שנה, ולא יוכל עוד להנהיג אותם. הוא אומר: "לא אוכל עוד לצאת ולבוא".

משה מחזק את יהושע בן נון, שיהיה המנהיג החדש, וגם מחזק את כל עם ישראל. הוא אומר להם: "חזקו ואמצו, אל תיראו ואל תערצו מפניהם, כי ה' אלקיך הוא ההלך עמך לא ירפך ולא יעזבך".

בפרשה, משה גם מצווה על מצות הקהל - כל שבע שנים, בחג הסוכות, צריכים כל עם ישראל, גנים וטח, להתאסף בבית המקדש ולשמע את קריאת התורה מפי המלך.

מה אנחנו יכולים ללמוד מזה? ראשית, שאפילו כשקשה, אסור להתנאש. שנית, שה' תמיד אתנו, גם בזמנים קשים. שלישית, שחשוב ללמוד תורה ביחד, כמו במצות הקהל.

זכרו, ילדים: "חזקו ואמצו" גם כשקשה, ה' אתנו ועוזר לנו שבת שלום!

יש, ערוץ הילדים

ויילך

ענו על החידות בדף הפרשה באתר ערוץ מאיר לילדים ואולי תזכו בפרס!

רוכס סו סחונטי

מצאו למה התמונות רומזות

3	x2	2	1
6	5	4	7
יום כיפור		תלמוד בבלי מסכת נדרים	
9	8		

שאלוה בפרשה

1. בן כמה שנים היה משה בדברו אל בני ישראל בפרשה?
2. בזמן איזה חג מתקיים מעמד ההקהל?
3. מי מהעם מגיע להשתתף במעמד ההקהל?
4. מדוע הקב"ה "הסתיר את פניו" מעם ישראל?
5. "ועתה כתבו לכם את השירה הזו" - באיזו שירה מדובר לפי רש"י?
6. מי אמר למי "חזק ואמץ כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ"?

הברייאה

מאת יוסי שחר. להזמנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

לפני שהפך לפרי קדוש - האתרוג תמיד שימש להכנת ריבות, תרופות ואפילו בישום!

בבעבר האתרוג היה נחשב בעולם פרי נדיר ויוקרתי!

מה זה הריח הזה?? זה סתוק או מר או תרופה??

ליסון - לעניים. אתרוג - לקיסרים!

האתרוג הוא אחד מארבעת המינים

זה ריח חגנו!

אתרוגים מהודרים יכולים לעלות מאות ואף אלפי שקלים!

זה לא אתרוג, זה השקעה! זה בגדלן!

אתרוג אמיתי לא מתקלקל סהר כמו ליסון - אפשר לשמור אותו שנים! לכן יש כאלה שמייבשים אותו אחרי סוכות ומשתמשים בו לקישוט או בשמים!

הידעת?

היכנסו לדף "שנה חדשה" באתר ותינו מתכנים רבים לימי השנה החדשה!

חידה

מצאו בפרשה ביטוי בן שתי מילים, שכתוב פעמיים - פעם ברבים ופעם ביחיד!

מה עושה עכבר שחטא? מחפש מחילה...
 אתמול נפל עלי קרש גדול. נו טוב, קורה...
 איך קוראים למערכת ניווט של רעה צאן?
 ג'י פי עז...

... גורל הצדיקים העליונים, בעלי ההשכלה הא-להית הבהירה, נושאי טהרת הרצון שהאור המבהיק העליון שוכן בהם, הם מכירים שהאור הטהור הוא הרבה יותר גדול מכוח העולם לשאת אותו, ועם כל זה מוכרח הוא להיות מאיר בעולם, והכרח הוא, מצד טבע העולם, שיהיו מסכים רבים להסתיר את האור והמסכים הם הם הרשעה ונושאייה, ונמצא שכל אלה ג"כ מכלל תיקון סדרו של עולם הם... כל הרשעה כולה איננה כי אם מסך המתקן

את הזרחת האור... אורות התשובה טז, יא
(המקור לפרשת ניצבים צ"ל שמונה קבצים ב, קעה)

בס"ד

50 שנה של יהדות באהבה
מכון מאיר

מתחזקים ומתעלים!

תשובה מאהבה

הכנס הארצי ה-26 התשפ"ו

בלב עשרת ימי תשובה נתכנס יחד לכינוס תורה, תפילה, אמונה ותשובה מאהבה מבית **מכון מאיר** **יום שלישי | ח' תשרי (30.9) | בבנייני האומה בירושלים**

פתיחת דלתות		9:30
נשים	הרב אייל ורד	גברים
	הרבנית רחל בזק	
	הרב יובל מיטלמן	
	הרבנית גאולה ניסים	
הרב ראובן פיירמן	10:00	
הרב פרץ איינהורן	10:50	
הרב ערן טמיר	11:40	
הרב אורי שרקי	12:30	
תפילת מנחה		13:20
'עת שערי רצון להפתח' סליחות ברוב עם עם הנגן יאיר כהן		14:30
פתיחת דלתות עצרת מרכזית		15:30
הרב דב ביגון שליט"א ראש מוסדות מכון מאיר		
הרב דוד יוסף שליט"א הראשלי"צ והרב הראשי לישראל		
הרב קלמן בר שליט"א הרב הראשי לישראל		
הרב משה שלמה עמאר שליט"א הראשלי"צ		
הרב שמואל אליהו שליט"א רבה של צפת		
מר אפי איתם תת אלוף במיל'		

הכניסה חופשית! להרשמה

🎵 הרקדה | עם להקת מזמור שיר 🎵

הרשמה לכנס באתר מכון מאיר | meirtv.co.il